

Predikan i Kyrkhults kyrka 2011 av Tobias Bäckström

1 sönd. i fastan.

”Prövningens stund”

1 Mos 3:1-13

Hebr 5:7-10

Mark 1:12-13

“Adam, var är du?” Denna existentiella fråga som Gud ställer i lustgården ekar genom att årtusenden, från begynnelsen fram till våra dagar. ”Människa, var är du?”

Sanningen är att vi har sprungit och gömt oss för Gud. Den ursprungliga gemenskapen med Gud har gått förlorad. Tidigare kunde Adam och Eva vara nakna inför Gud, dvs de hade inget att dölja. De levde genomlysta av Guds kärlek i omedelbar gemenskap med honom. Detta gick förlorat när de missbrukade sin frihet, genom att välja bort Guds kunskap för att själva avgöra var som är gott och ont. Det är första gången som djävulen i ormens gestalt lockar dem att lämna Gud. Hur förrädiskt han går till väga framkommer i all sin tydlighet. Han börjar med att ifrågasätta vad Gud har sagt, men överdriver Guds förbud. ”Har Gud verkligen sagt att ni inte får äta av *något* träd.” Nej, det hade han ju inte, de fick ju faktiskt äta av alla andra träd.

Sen vränger ormen till det att Gud vill undanhålla dem något. ”Gud vet att era ögon kommer att öppnas.” Alltså att Gud skulle ha något att dölja. Och Eva äter, och Adam som uppenbarligen inte gör något för att hindra henne, äter han med.

Då hände det något med människan. De såg att de var nakna och täckte sig med löv. De skyldes sig för varandra, de vågade inte vara öppna och ärliga mot varandra. Och när Gud kom så sprang de och gömde sig.

Men Gud är alltså den som söker oss: ”Var är du?” säger han. Det är ju många idag som betecknar sig som sökare, och man kanske hellre vill göra det än att beteckna sig som troende men låt oss inte glömma vem som är den egentlige sökaren. Det är inte Gud som har sprungit och gömt sig, det är vi som har gjort det och Gud som söker oss. Gud söker oss med en sådan iver att han själv blir människa för att finna oss. Han ger sig inte, han är ihärdig, han vill inte att någon av oss ska gå förlorad.

Man hör ibland invändningar mot den här orättvisan att vi har drabbats av det som våra föräldrar gjorde. Men vi hade gjort samma sak i deras ställe. Det som Adam och Eva gjorde har gått som en röd tråd i historien. Ingen har kommit undan, alla har vi fallit för frestelsen. Ja, ända sedan mänsklighetens allra första tid så har frestelsen lurat bakom hörnet som en mörk skugga.

Men det som vi har fått i arv från våra första föräldrar är något som man kalla syndens fnöske. Hur goda och fromma vi än är så har vi en icke-försumbar kapacitet till hat, fiendskap och manipulation av andra. Denna kapacitet är i sig ingen synd, men den vaknar lätt. Lika lätt som ett fnöske antänds av en gnista.

Att vi människor kan frestas innebär att vi är moraliska varelser. Vi kan skilja på rätt och fel. Och vi kan lockas till något trots att vi vet att det är fel. Urfrestelsen, att ta del av kunskap på gott och ont bildar ett mönster som går igen. Man frestas att dyrka sig själv och den egna förmågan. Och man vill själva avgöra vad som är gott och ont för en själv. Man frestas att ställa sig själv i centrum och betrakta andra som redskap för det egna välbefinnandet. Kunskap är makt, och denna makt grep man girigt efter. Man vill helst vara Gud.

Man kanske är det mest tragiska är ändå oviljan att ta ansvar. Att skylla ifrån sig. Mannen skyllde på kvinnan, och kvinnan på ormen. Att det finns en Frestare upphäver inte det personliga ansvaret. Friheten och därmed ansvaret består. Friheten kan bli kringskuren av frestelsen men upphävs inte. Det är inte själva prövningen, och fallet som utgör en väg bort från Gud, utan oviljan att ta ansvar.

Vi blir alla prövade och vi har alla fallit. Eller är det verkligen alla? Nej det finns en som inte fallit. Som prövades i allt men utan synd. Den förste människan misslyckades. Adam bestod inte provet. Men Gud ger inte upp, han försöker igen. Han gör ett nytt test. Och den här gången har han sänt sin Son, den andre Adam, den nya människan. Återigen så spelas samma scen upp. Urfrestelsen tas i repris. Ormen är där. Han försöker med samma taktik, att förmå människan att använda Guds goda gåvor för sina egna syften. Att dyrka gåvan istället för Givaren. Ormen och människan, de möts på nytt, men denna gång lyckas människan. Jesus frestades inte att använda makt för att uppnå sina syften. Han avstod ifrån makten. Där den gamla människan gick bet, bestod den nya människan provet.

Och eftersom denne människa samtidigt är Gud så är det han lyckas med giltigt för oss alla. Vi har nu ett nytt mönster att gå in i. Det betyder inte att vår kamp är över. Men Kristus seger betyder mer än våra misslyckanden. Man brukar tala om en Pyrrhusseger där man kan ha vunnit ett enskilt slag men förlorar kriget. ”En sådan seger till och jag är förlorad”, utropade ju Pyrrhus när han vann en dyrköpt seger mot romarna som ledde till förlust längre fram. Men här är det alltså tvärtom. Kriget är vunnet, men enskilda slag kan fortfarande förloras. Vår kamp är meningsfull eftersom vi kämpar med Kristus. Vi får gå in i hans seger.

”Adam, var är du?” ropar Gud till dig. Gud söker dig när du misslyckats. Och när du hör det gå då fram till honom, i ljuset. Våra första föräldrar skämdes för det som de gjort, de sprang och gömde sig. De försökte skyla sig och skyllde ifrån sig. Men efter Jesus seger finns det inget att vara rädd för. Vi kommer alla bli prövade, vi kommer alla falla. Men om vi svarar på Guds rop, inte skyller ifrån oss utan tar ansvar så leder inte fallet bort från Gud. Nu är det Frestaren som vinner den ena Pyrrhussegern efter den andra. Varje slag han vinner vänds till en förlust för honom, när vi vänder om, vänder tillbaka till Gud.

Herre, du söker oss när vi springer och gömmer oss. Du ger inte upp. Tack för att du vann seger när vi förlorade. Låt denna seger hjälpa oss i vår kamp mot frestelserna. Amen